

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДОСТЪП ДО ПРОСТРАНСТВЕНИ ДАННИ

(Обн., ДВ, бр. 19 от 2010 г.; изм., бр. 66 от 2013 г. и бр. 98 от 2014 г.)

§ 1. В чл. 1, ал. 3, т. 2 думите „ако те поддържат масиви от пространствени данни, които са съобразени с изискванията на този закон“ се заменят с „чиито масиви от пространствени данни и услуги са свързани с мрежата от услуги по реда на чл. 14, ал. 5“.

§ 2. В чл. 3 се създава ал. 5:

„(5) Законът не се прилага за масивите от пространствени данни, държани от или от името на орган на местното самоуправление и местната администрация, освен когато тяхното събиране или разпространение е предвидено в закон.“

§ 3. В чл. 4 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Този закон се прилага от органите на публична власт, които по силата на нормативен акт събират, създават, поддържат и разпространяват актуализирани бази от пространствени данни във връзка с осъществяването от тях правомощия и предоставят публични услуги, свързани с тях.“

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Органите на публична власт по § 1, т. 5, букви „а“ и „б“ от Допълнителните разпоредби са длъжни да обменят масиви от пространствени данни и услуги за такива данни, включително въз основа на споразумения, когато достъпът до такива данни и услуги и обменът и ползването им са необходими за изпълнение на публични функции на органите, които могат да имат въздействие върху околната среда. Условието за обмена, достъпа и ползването, включително сключените споразумения, не могат да съдържат ограничения, които биха могли да създадат практически пречки в точката за ползване, за обмена на масиви от пространствени данни и услуги за такива данни.“

3. Създава се нова ал. 5:

„Ако специален закон предвижда събирането на такси за обмена по ал. 4, тези такси не трябва да ограничават обмена на данни и техният размер не трябва да надвишава минималната стойност, необходима за гарантиране на нужното качество и доставка на масиви от пространствени данни и услуги за такива данни, заедно с разумен приход от инвестициите, като в същото

време, когато това е приложимо, се зачитат задълженията за самофинансиране на органите на публична власт, предоставящи масиви от пространствени данни и услуги за такива данни. Не се събират такси за масивите от пространствени данни и услугите за такива данни, предоставяни на институциите и органите на Европейския съюз в изпълнение на задължението на Република България да докладва съгласно законодателството на Европейския съюз в областта на околната среда.”

4. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

§ 4. В чл. 10 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думата „поддържат” съюзът „и” се заменя със запетая, а след думата „актуализират” се добавя „и разпространяват”.

2 Създава се ал. 3:

„(3) Публичните власти и лицата по чл. 4, ал. 2, чиито масиви от пространствени данни и услуги са свързани с мрежата от услуги по чл. 14, са длъжни да предоставят създадените по този закон метаданни на Националния портал за пространствени данни.”

§ 5. В чл. 11 ал. 1 се изменя така:

„(1) Метаданните съдържат информация относно:

1. ключови думи;
2. класификации;
3. качествени показатели за масивите от пространствени данни;
4. валидност на масивите от пространствени данни;
5. съответствието на масивите от пространствени данни с правилата, съдържащи се в Регламент (ЕО) № 1089/2010 на Комисията от 23 ноември 2010 г. за прилагане на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на оперативната съвместимост на масиви от пространствени данни и услуги за пространствени данни (ОВ, L 323/11 от 8 декември 2010 г.) и всички последващи актове, които ги изменят, допълват или отменят;
6. ограниченията на публичния достъп и основанията за тези ограничения в съответствие с чл. 17;
7. условията за достъпа и използването на масивите от пространствени данни и услуги;
8. такси, когато такива са предвидени в специален закон;
9. лицата по чл. 4, ал. 1 и 2, отговорни за създаването, управлението, поддържането и разпространението на масиви от пространствени данни и услуги.”

§ 6. В чл. 14 се създават ал. 3-5:

„(3) Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“ изгражда и управлява мрежата от услугите по ал. 1, свързани с масивите и услугите от/за пространствени данни, за които са създадени и публикувани метаданни.

(4) Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“ предоставя на органите на публична власт техническа възможност да свържат своите масиви от пространствени данни и услуги с мрежата от услуги.

(5) Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“ предоставя техническа възможност на трети лица, при искане от тяхна страна, да свържат своите масиви от пространствени данни и услуги с мрежата от услуги, ако масивите и услугите отговарят на правилата, съдържащи се в Регламент (ЕО) № 976/2009 на Комисията от 19 октомври 2009 г. за прилагане на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на мрежовите услуги (ОВ, L 274/9 от 20 октомври 2009 г.), Регламент (ЕО) № 1089/2010 на Комисията от 23 ноември 2010 г. за прилагане на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на оперативната съвместимост на масиви от пространствени данни и услуги за пространствени данни и Регламент (ЕО) № 1205/2008 на Комисията от 3 декември 2008 г. за прилагане на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на метаданните, и всички последващи актове, които ги изменят, допълват или отменят.”

§ 7. Член 15 се изменя така:

„Чл. 15. (1) Услугите по чл. 14, ал. 1 са публично достъпни и лесни за ползване. Услугите отчитат съответните изисквания на потребителите, ако изпълнението им е технически възможно.

(2) Услугите за пространствени данни по чл. 14, ал. 1, т. 1 и 2 са безплатни.

(3) В специален закон могат да се предвидят такси за услуги по чл. 14, ал. 1, т. 2, когато чрез тези такси се осигурява поддържането на масиви от пространствени данни или услугите по чл. 14, ал. 1, т. 2, свързани с тях, включително в случаите на много големи количества данни, които изискват често актуализиране.

(4) Услугите за пространствени данни по чл. 14, ал. 1, т. 3-6 са безплатни, освен ако в специален закон е предвидено друго.

(5) Когато в специален закон се предвиждат такси за услугите по чл. 14, ал. 1, т. 2, 3 или 5, лицата по чл. 4, ал. 1 са длъжни да предоставят услугите и чрез електронна търговия. Услугите, предоставяни чрез електронна търговия, могат да бъдат предмет на уговорка за освобождаване от отговорност по глава четвърта от Закона за електронната търговия, както и на разрешение за ползване на услугата."

§ 8. В чл. 16 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 т. 4 се изменя така:

„4. степен на съответствие с правилата, съдържащи се в Регламент (ЕО) № 1089/2010 на Комисията от 23 ноември 2010 година за прилагане на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на оперативната съвместимост на масиви от пространствени данни и услуги за пространствени данни и всички последващи актове, които го изменят, допълват или отменят;“.

2. В ал. 2 думите „правилата за прилагане, предвидени в актовете на Европейския съюз, въведени с този закон, определящи техническите изисквания за оперативна съвместимост на масивите от пространствени данни и услуги“ се заменят с „правилата, съдържащи се в Регламент (ЕО) № 1089/2010 на Комисията от 23 ноември 2010 година за прилагане на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на оперативната съвместимост на масиви от пространствени данни и услуги за пространствени данни и всички последващи актове, които го изменят, допълват или отменят“.

§ 9. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Лицата по чл. 4, ал. 1 и 2 могат да ограничат публичния достъп до масивите от пространствени данни и услугите за такива данни посредством услугите по чл. 14, ал. 1, т. 1 по изключение само ако този достъп би оказал неблагоприятно влияние върху международните отношения, обществената сигурност или националната отбрана.“

2. В ал. 2:

а) в основния текст след думите „от лицата по чл. 4, ал. 1 и 2“ се добавя „по изключение“, запетаята се заличава и думата „когато“ се заменя със „само ако“;

б) в т. 2 думите „националната сигурност или обществения ред“ се заменят с „обществената сигурност или националната отбрана“;

в) в т. 4 след думата „закон“ се добавя „или акт на Европейския съюз с цел защита на законен икономически интерес, включително обществен интерес във връзка с опазването на статистическа или данъчна тайна“.

§ 10. В чл. 18, ал. 2 думите „правото на Европейския съюз в тази област“ се заменят с „правилата, съдържащи се в Регламент (ЕО) № 1089/2010 на Комисията от 23 ноември 2010 г. за прилагане на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на оперативната съвместимост на масиви от пространствени данни и услуги за пространствени данни и всички последващи актове, които го изменят, допълват или отменят“.

§ 11. В чл. 20, ал. 3, т. 1 думите „доставчиците“ се заменят с „лицата по чл. 4, ал. 1“, а след думите „такива данни“ се добавя „и посредническите органи“.

§ 12. В чл. 22 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 1 след думата „безпрепятствен“ се добавя „и без ограничение“, а след думата „функции“ се поставя запетая и се добавя „които могат да имат въздействие върху околната среда, включително въз основа на подписани споразумения за обмен“.

2. В ал. 3, т. 2 думите „националната сигурност, обществения ред“ се заменят с „обществената сигурност, националната отбрана“.

§ 13. В чл. 24, ал. 4 се създават т. 3 и 4:

„3. координира участието на лицата по чл. 4, ал. 1 и 2, потребителите и доставчиците на услуги с добавена стойност при:

а) определянето на съответните масиви от пространствени данни;

б) определянето на потребителските нужди;

в) предоставянето на информация за съществуващи практики, и

г) събирането, обобщаването на информация, необходима за изготвянето на докладите по чл. 20, ал. 2-4;

4. одобрява функционалностите и стандартите, на които следва да отговаря Националният портал за пространствени данни на всички етапи при създаването, управлението, поддържането и развитието му.“

§ 14. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 5:

а) в буква „а“ след думите „орган на изпълнителната власт или на местното самоуправление“ се поставя запетая и се добавя „ако събирането или разпространението на масивите от пространствени данни е предвидено в закон“;

б) в буква „б“ след думата „изпълнява“ се добавя „административни“;

в) в буква „в“ след думите „юридическо лице“ запетаята се заличава и се добавя „с публични правомощия или функции или“.

2. Създават се т. 16 и 17:

„16. „Услуга с добавена стойност“ е услуга, при която начинът на представяне на съдържанието е различен от определения в Регламент (ЕО) № 976/2009 на Комисията от 19 октомври 2009 г. за прилагане на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на мрежовите услуги, в съответствие с изискванията на потребителя.

17. Мрежата от услуги по чл. 14, ал. 1, свързани с масивите и услугите от/за пространствени данни, за които са създадени и публикувани метаданни – мрежови услуги, представляват интегрирана среда, достъпна чрез интернет или други телекомуникационни средства.”

§ 15. Точка 3 от приложение № 1 към чл. 1, ал. 3, т. 3, чл. 9 и чл. 10, ал. 1 се изменя така:

„3. Географски имена

Наименования на области, региони, местности, големи градове, предградия, малки градове или населени места, или географска или топографска характеристика от обществен или исторически интерес.”

§ 16. В т. 1 от приложение № 2 към чл. 1, ал. 3, т. 3 и чл. 10, ал. 1 след думата „земната“ се поставя запетая и се добавя „морската“, а думите „както и релеф на морското дъно“ се заличават.

§ 17. В приложение № 3 към чл. 1, ал. 3, т. 3 и чл. 10, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 15:

„15. Океанографски географски характеристики

Физическо състояние на океаните (течения, соленост, височина на вълните и други).”

2. Досегашните т. 15, 16, 17, 18, 19 и 20 стават съответно т. 16, 17, 18, 19, 20 и 21.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 18. Навсякъде в закона думите „орган на власт“, „органи на власт“ и „органите на властта“/„органите на власт“ се заменят съответно с „орган на публичната власт“, „органи на публичната власт“ и „органите на публичната власт“.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на 2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ДОСТЪП ДО ПРОСТРАНСТВЕНИ ДАННИ

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за достъп до пространствени данни е изготвен в изпълнение на ангажиментите на Република България като държава – членка на Европейския съюз (ЕС), която следва да въведе в националното си законодателство разпоредбите на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE), наричана по-долу за краткост Директивата.

Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, приета на 14 март 2007 г., урежда чрез общи правила създаването на Инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) за целите на общностните политики в областта на околната среда и политиките или дейностите, които могат да окажат влияние върху околната среда. Чрез използването на инфраструктурата INSPIRE следва да се осигури изчерпателна, стандартизирана и качествена географска информация за нуждите на определянето, изпълнението, мониторинга и оценката на посочените политики и дейности.

INSPIRE се основава на инфраструктурите за пространствена информация, създадени и управлявани от държавите – членки на Европейския съюз, като обхваща масиви от пространствени данни, необходими за ефективното осъществяване на дейности по защита на околната среда, съгласно темите, изброени в приложенията към Директивата. С оглед гарантирането на съвместимост и използваемост на инфраструктурите за пространствени данни на държавите членки в рамките на Общността и в трансграничен контекст с Директивата се въвеждат изисквания към отделните елементи на тези инфраструктури, свързани със:

- създаването на метаданни с определено съдържание за масивите от пространствени данни и услуги, попадащи в приложното поле на Директивата;
- осигуряването на оперативната съвместимост и хармонизацията на масивите от пространствени данни и свързаните с тях услуги;
- изграждането и поддържането от всяка държава членка на мрежа от услуги (мрежови услуги), свързани с масивите от и услугите за пространствени данни, за които са създадени метаданни;
- мерките, които следва да бъдат предприети от държавите членки за осигуряване на безпрепятствен и неограничен обмен на пространствени данни и услуги за такива

данни между органите на публична власт за целите на публичните функции, които могат да имат въздействие върху околната среда.

Законът за достъп до пространствени данни (ЗДПД), с който в националното законодателство се въвеждат разпоредбите на Директива 2007/2/ЕО INSPIRE е приет и обнародван в „Държавен вестник“, бр. 19 от 9 март 2010 г.

В началото на 2013 г. от страна на Европейската комисия, Генерална дирекция „Околна среда“, е отправено предварително искане за информация EU Pilot № 4770/13/ENVI с оглед извършването на оценка на транспонирането на Директивата в националното законодателство, като искането е придружено с препоръки на комисията относно транспонирането на отделни разпоредби на Директивата.

В изготвения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за достъп до пространствени данни са отразени препоръките на Европейската комисия във връзка с точното и пълно въвеждане на разпоредби на Директивата в националното законодателство, като промените са в следните основни насоки:

1. Осигуряване от страна на държавата на техническа възможност за органите на публичната власт, а при определени условия - и за трети лица, които поддържат масиви от пространствени данни, да свържат своите масиви от пространствени данни и услуги с мрежата от услуги.

Във връзка с това с § 6 от законопроекта в чл. 14 от ЗДПД се създават нови ал. 3-5, в които се уреждат правомощията на Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“ във връзка с изграждането и управлението на мрежа от услуги, свързани с масивите от пространствени данни и услугите за тези данни, за които са създадени и публикувани метаданни, както и във връзка с предоставянето на техническа възможност на органите на публична власт и на третите лица да свържат своите масиви от пространствени данни с посочената мрежа.

2. Предвиждане на мерки от страна на държавата за осигуряване на безпрепятствен и без ограничения обмен на масиви от пространствени данни и услуги за такива данни между органите на публичната власт. Тези мерки следва да позволяват достъп, обмен и ползване на тези масиви и услуги за целите на осъществяването на публични функции, които могат да имат въздействие върху околната среда.

С изменение на ал. 4 в чл. 4 от ЗДПД (§ 3 от проект на ЗИД на ЗДПД) се регламентира задължение за органите на публична власт да обменят масиви от пространствени данни и услуги за такива данни, включително въз основа на споразумения, когато достъпът до такива данни и услуги и обменът и ползването им са необходими за изпълнение на публични функции на органите, които могат да имат въздействие върху околната среда. Изрично е предвидено, че условията за

обмена, достъпа и ползването, включително сключените споразумения, не могат да съдържат ограничения, които биха могли да създадат практически пречки в точката за ползване, за обмена на масиви от пространствени данни и услуги за такива данни.

3. Прецизиране на законовите текстове, свързани с изискванията към съдържанието на метаданните за масивите от пространствени данни, по отношение на идентификацията на субектите, отговорни за създаването, управлението, поддържането и разпространението на тези масиви, както и във връзка с допустимите ограничения на публичния достъп до масивите от пространствени данни и услугите за тях.

С § 5 от законопроекта е предложено изменение на чл. 11 от ЗДПД, чрез което ясно се определя съдържанието на метаданните, като в него се включва описание на ограниченията на публичния достъп до съответните данни и услуги, основанията за налагане на тези ограничения, информацията относно таксите за услугите за пространствени данни, когато такива са предвидени в специален закон, и данни за лицата, отговорни за създаването, управлението, поддържането и разпространението на масиви от пространствени данни и услуги.

Във връзка с това в § 4 от проекта, касаещ изменение и допълнение на чл. 10 от ЗДПД, е предвидено задължение за органите на публичната власт и за третите лица, чиито масиви от пространствени данни и услуги са свързани с мрежата от услуги, да предоставят създадените по реда на ЗДПД метаданни на Националния портал за пространствени данни, като с предложената нова ал. 3 на чл. 14 от ЗДПД (§ 6 от законопроекта) е уточнено, че мрежата от услуги за пространствени данни обхваща единствено масиви и услуги от/за пространствени данни, за които са създадени и публикувани метаданни.

4. Прецизиране и допълване на разпоредбите на ЗДПД, отнасящи се до услугите за пространствени данни. Поставени са редица изисквания към предоставянето на тези услуги, като те трябва да са лесни за ползване и да отчитат съответните изисквания на потребителите.

Съгласно § 7 от ЗИД на ЗДПД услугите за пространствени данни са безплатни, като в определени случаи могат да бъдат предвиждани такси за някои от тях – например когато чрез събирането на такива такси се осигурява поддържането на много големи масиви от данни, които изискват често актуализиране. При възмездно предоставяне на услугите по разглеждане и изтегляне на данни и извикване на услуги за пространствени данни органите на публична власт – доставчици на съответната услуга, са длъжни да предоставят услугата и чрез електронна търговия.

5. Привеждане на законовата уредба, свързана с условията и реда за ограничаване на публичния достъп до данните и услугите, уредени в ЗДПД, в съответствие с разпоредбите на Директива 2007/2/ЕО INSPIRE.

С предложените промени в чл. 17 от ЗДПД (§ 9 от проекта) се предвижда, че ограничения на публичния достъп до данните и услугите са допустими единствено по изключение, в изчерпателно изброените в закона случаи. Разпоредбата на чл. 17, ал. 2, т. 4 е допълнена в съответствие с дадените от Европейската комисия препоръки, като се установява, че поверителността на търговска или промишлена информация е основание за ограничаване на публичния достъп, само когато тази поверителност е уредена в закон или акт на Европейския съюз с цел защита на законен икономически интерес, включително обществен интерес във връзка с опазването на статистическа или данъчна тайна.

6. Предвиждане на механизми за координация между различните нива на управление, на участието на лицата, заинтересовани от ползването на техните инфраструктури за пространствена информация.

С предложената нова т. 2 на чл. 24, ал. 4 от ЗДПД (§ 13 от законопроекта) на Междуведомствения съвет по пространствени данни е възложено да координира участието на доставчици на услуги за пространствени данни, потребители и доставчици на услуги с добавена стойност при определянето на съответните масиви от пространствени данни и потребителските нужди, предоставянето на информация за съществуващи практики и събирането и обобщаването на информация за целите на докладването на Европейската комисия по отношение на изпълнението на Директивата.

7. Точно транспониране на директивата по отношение на термините „публична власт“, „обществена сигурност“ и „национална отбрана“.

С § 14, т. 1 от проекта е прецизиран текстът на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗДПД, като е въведен терминът „орган на публична власт“, чиято легалната дефиниция отразява всички елементи, включени в понятието „публична власт“ съгласно чл. 3, параграф 9 от Директивата. В съответствие с предвидената в чл. 4, параграф 6 от Директивата възможност за ограничаване на субективните предели на приложение на Директивата в § 2 от проекта е предвидено, че Законът за достъп до пространствени данни не се прилага за масивите от пространствени данни, държани от или от името на орган на местното самоуправление и местната администрация, освен когато тяхното събиране или разпространение е предвидено в закон.

С предложените изменения и допълнения в Закона за достъп до пространствени данни се осъществява пълно транспониране на Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура

за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) в националното законодателство, като в резултат от тяхното прилагане следва да се постигне:

1. Повишаване на качеството на пространствената информация, създавана, събирана, поддържана и разпространявана по реда и при условията на Закона за достъп до пространствени данни, както и на качеството и достъпността на услугите за пространствени данни, предвидени в същия закон.

2. Осигуряването на безпрепятствен и неограничен обмен на пространствени данни между органите на публичната власт за целите на осъществяването на техни публични функции, които могат да имат въздействие върху околната среда.

3. Подобряване на координацията между потребителите, доставчиците на услуги за пространствени данни и услуги с добавена стойност и лицата, които посредничат при предоставянето на масиви от пространствени данни и услуги за такива данни.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

